

HOTEJL

$\frac{4}{79}$

Mám rád olympijské hry. Tedy spíše to období před jejich zahájením. S napětím sleduji dojemnou péči a starostlivost, která se točí kolem tvrdě na sobě pracujících sportovních mistrů. A mám takový krásný pocit, že jsem horolezec bez psychologa, maséra a bůhví koho. Jsem bohatý a věčně bez peněz, nepíší o mně v novinách (ani v Černé kronice) a neukazují si na mě fandové, když si blbě zatluču skobu. Trénink mám pestřejší než všechny špičky dohromady. Umím natírat kostely, spravovat fasády, mám spoustu nezávistivých přátel, z nichž jeden přírodovědec dokáže rozebrat tovární komín na předem vypočítanou hromadu. To všechno mám a znám díky nezřízené touze po chvilkovém životě v horách. Při realizaci svých snů jsem odkázán na své stejně potrhle kamarády a na sebe. Na naši sehranost, na vzájemnou nepřeceňovanou důvěru, na cit a instinkt vypěstovaný po troškách za léta snažení, omylů i neúspěchů. Dovedu se radovat z mlhy a vichřice, mít radost i když se bojím, dovedu jakžtakž rozdělovat věci na podstatné a ty ostatní. Nikdo mně nepředepisuje tréninkové dávky (ale plním je), nikdo mně neradí, jak se mám chytout, ale chytnu se. Většinu volného času trávím přípravami na lezecké radovánky a každý víkend je stupínkem k dalšímu bláznovství. A těším se na další.

Ale nemám rád období poolympijská a pomistrovská a vůbec po něčem. Většinou se ukáže, že trenér špatně odhadl dávky, masér málo tlačil na záda, k večeři před rozhodujícím dnem byla v bifteku šlacha a v salátě bylo málo vitamínu. Soupeři měli lepší trenky, lepší program v televizi a okna hotelového pokoje otočená k jihu. V tomto smyslu učiní příslušná místa příslušná opatření.

Tvrdí se, že dnešní vrcholový sport není zábava, ale odpovědná a namáhavá práce. Jsem ochoten s tím souhlasit (i když jediný skutečně "vrcholový" sport je ten náš, neolympijský). Ale z práce je i radost - klidně si to každý přiznejte, alespoň potichu! A ta šibalka asi našim jedničkám uniká. Chvilkové potěšení z toho, že přeletu Žluté plameny o pět minut rychleji než Landšmíďák, ji nemůže nahradit. Těch, kterým to stačí, je mi líto.

"Široká hora" je ohromný trojhlavý Breithorn Baltora. Martin Conway zavedl tento název v roce 1892 a od té doby byl přijat nejen Indickou zeměpisnou společností, ale v celém světě. Přesto by asi bylo vhodnější nazývat horu jejím jménem v jazyku Balti - Falčan Ri.

"Široká hora" - B R O A D P E A K /8 047 m/.

Po rozporech o výšce Broad Peaku a opakovaných fotogrametrických měřeních se zdá, že 8 047m je skutečná výška hlavního vrcholu. Střední vrchol se vypíná do výše asi 8 000m; výška určená Ardito Desiem /7 961m/ je skoro jistě příliš

nízká. Severní vrchol je současně kouzelný i obtížný, ale o hodně nižší - podle Desio má asi 7 538m.

C. O. Dyhrenfurth navrhl již v roce 1939 západní ostruhu Broad Peaku jako možnou cestu: "... tato ostruha se určitě dá vylézt a nabízí přímou cestu, bezpečnou před lavinami. Jde přes řetěz trhlin na velkou terasu v západní stěně" ...

Dr. Karl Maria Herrligkoffer, organizátor německo-rakouské expedice v roce 1954 Dyhrenfurthův názor nesdílel. Jeho výprava zahájila na Concordii a pokračovala severovýchodním směrem přes západní falčanský ledovec. Zdá se však, a tvrdil to i Dyhrenfurth na základě zkušeností z mezinárodní karakorumské expedice v roce 1934, že přístup k horní sněhové terase z této strany je v létě s ohledem na padající laviny a led takřka nemožný a i na podzim je riskantní. Hlavním důvodem neúspěchu Herrligkofferovy expedice byla příliš pozdní roční doba a s ní související silné bouře a polární teploty. Pokus o výstup skončil 6. listopadu po dosažení výšky asi 7 000m. Několik členů expedice uniklo o vlásek katastrofě. Ernst Senn měl devadesátimetrový pád a odnesl to jen povrchovými zraněními, Sepp Mang a Rudolf Marek spadli do trhliny, podařilo se jim však bezpečně vylézt. Nejdůležitějším výsledkem expedice byly asi mapy zhotovené inženýrem W. Kickem; ten však pracoval zcela nezávisle na expedici v masívu Mt. Everestu asi 130 km na západ.

Broad Peak byl hlavním cílem karakorumské expedice, která se konala v roce 1957 pod záštitou rakouského Alpenvereinu. Malá, ale vyjimečně silná skupina odjela ve složení Marcus Schmuck (vedoucí), Fritz Wintersteller, Kurt Diemberger a Hermann Buhl. Rozhodli se uskutečnit výstup bez výškových nosičů a bez kyslíkových přístrojů, tj. stylem, který někteří superlezci "objevují" až dnes. V té době bylo ovšem dosažení úspěchu podobným postupem považováno za skoro nemožné.

Rakušané najali ve Skardu 65 nosičů, v Askole přibrali dalších 30, kteří nesli proviant pro všechny nosiče, protože na další trase už nebylo možné se stravovat z místních zdrojů. Nosiči odmítli další vynášku 12 km před plánovaným základním táborem a tak Rakušané museli vynést 1 500 kg nákladu do základního tábora ve výšce

4 900 sami. To jim zabralo šest dní. V základním táboře zůstali jen se spojovacím důstojníkem a dvěma poštovními posly. Postupně vybudovali a zásobili tábor 1 ve výšce 5 800m ("U skalního zubu"), tábor 2 v 6 400m ("Převějový") na okraji sněhového plató a tábor 3 nad "Ledovou kapličkou" ve výšce 6 950m.

28. května byl nejvyšší tábor zásoben vším potřebným pro útok na vrchol. Po tvrdé dřině s vynáškami měli horolezci právo na odpočinkový den, ale ve snaze využít výborného počasí vyrazili k vrcholu už následující den v pět hodin ráno. Byl třeskutý mráz. Posledních 250 m k sedlu mezi hlavním a středním vrcholem bylo prudké stoupání pokryté ledem a zakončené 30m skalnatým úsekem obtížnosti nejméně IV. stupně. Všechny tyto nástrahy překonal a celý úsek zabezpečil fixním lanem Wintersteller, který byl ve vynikající formě. Sedla ve výšce asi 7 800m bylo dosaženo kolem 17. hodiny a počasí se zhoršovalo. Wintersteller a Diemberger však neúnavně postupovali až na kótu 8 030m v severním hřebeni. Hustá mlha jim nedovolovala bezpečně zjistit, zda jsou již na hlavním vrcholu. Ale počasí a blížící se tma - bylo už 18,30 hodin - nedávaly jinou volbu než návrat zpět. Po riskantním sestupu byli ve 21,30 hodin všichni opět v táboře 3. Následující den sestoupili až do základního tábora, aby se zotavili a počkali na zlepšení počasí.

8. června byl tábor 3 znovu obsazen, tentokrát ale hned po poledni, takže bylo dost času na přípravu všeho nutného pro útok na vrchol.

9. červen se stal dnem rozhodnutí. Vstali ve 3,30 hodin do mrazu -30°C , který dělal potíže hlavně Buhlovi, jenž nebyl ve své obvyklé formě a velmi trpěl omrzlinami (nemilá upomínka na sólo na Nanga Parbat). Schmuck a Wintersteller dosáhli ve 12,45 hodin s pomocí dříve položených fixních lan sedla a tam přes hodinu odpočívali. Protože Diemberger a hlavně Buhl postupovali pomaleji, pokračovali Schmuck s Winterstellerskem dále. Když došli k nejvyššímu bodu, kterého dosáhli již 29. května, zjistili, že hlavní vrchol je přece jen o něco vyšší a překonání posledních 800 m po střídavě klesajícím a stoupajícím hřebeni vyžadovalo nesmírné úsilí. Krátce po 17. hodině stáli oba horolezci těsně pod vrcholem, který sestával z obrovské, daleko přečnívající převěje.

Buhl a Diemberger postupovali stále velmi pomalu a nakonec na Buhlovo naléhání Diemberger pokračoval k vrcholu sám. Když nechal Buhla vzadu, postupoval Diemberger po hřebeni velmi rychle a za necelou půlhodinu došel k vrcholu; Schmuck a Wintersteller právě začali sestupovat. Nenavázán, bez pomýšlení na vlastní bezpečnost, vystoupil Diemberger až na vrchol převěje spadající na Shaksгамskou stranu.

Diemberger vlastně vystoupil na vrchol Broad Peaku dvakrát. Při sestupu potkal Buhla, který bez ohledu na pozdní hodinu stoupal krok za krokem po vrcholovém hřebeni. Byla to jeho obrovská síla vůle, která ho hnala k vrcholu. Diemberger se beze slova otočil a stoupal zpět k vrcholu s Buhlem. V 19 hodin stáli bok po boku na vrcholu. Temné stíny už zahalovaly údolí, jen vrcholky nejvyšších štítů se odrážely v ohnivě červených paprscích zapadajícího slunce. Stín štítu pod jejich nohama se natahoval až k horizontu. Byl to okamžik fantastické, ale pomíjející krásy, vzdorující popisu a korunující nádheru jedinečného a hrdého Buhlova života, který skončil jen o osmáct dnů později - 27. června 1957. Při pokusu o zdolání vrcholu Čozolisy spolu s Diembergerem se na sestupu v husté mlze a nepevném sněhu s Buhlem utrhla velká převěj.

V červenci roku 1975 uskutečnila skupina polských horolezců prvovýstup na střední vrchol Broad Peaku. Jejich úspěch byl ale poznamenán tragédií. Ve své nižší části

vedle polská cesta po západní ostruže, kde šli už v roce 1957 Rakušané. Po dosažení velké sněhové terasy se však vydali Poláci doleva a šli přímější cestou do sedla ve výšce 7 800m (mezi oběma vrcholy).

Šest horolezců - Kazimierz Glazek, Bohdan Nowaczyk, Janusz Kulis, Marek Kesicki, Andrzej Sikorski a Roman Bebak - vyrazilo 28. července ve tři hodiny ráno z vrcholového tábora (tábor 3 ve výšce 7 376m) k závěrečnému útoku na vrchol. Všechny příznaky ukazovaly na hezké počasí. Přestože stále byly velmi nízké teploty, byl sníh nesoudržný a postup k sedlu byl pomalý a pracný. Asi 300m pod sedlem se horolezci rozhodli odložit část vybavení (lana, rezervní oblečení, bivačovou výzbroj atd.), aby urychlili postup. Pod závěrečné ostré stoupání pod sedlem došli časně odpoledne a zde se Roman Bebak rozhodl vrátit sám do tábora 3 s tím, že zbývajících pět bude pokračovat dál. Stoupání ždolali ledovým žlabem a v 16 hodin dosáhli sedla. Až do té doby bylo dobré počasí, i když jemné vláknité obláčky ukazovaly na možnost zhoršení. Přesto v přesvědčení, že počasí ještě vydrží a bez ohledu na časové zpoždění, pokračovali horolezci usilovně vrcholovým hřebenem na střední vrchol Broad Peaku. Tento hřeben má dvě hlavní klíčová místa: velký převislý skalní blok těsně nad sedlem a další skalní výšvih poblíž vrcholu. Obě místa překonali po levé (západní) straně lezením obtížnosti IV⁻. Mezi těmito dvěma body bylo na hřebeni smíšené lezení s několika výraznými převěsemi na SV straně. Poslední skalnatý výšvih přelezli Glazek s Kulisem, kteří se pak společně vydali na poslední metry k vrcholu. Poměrně pozdě - v 19,30 hodin, vrcholu dosáhli. Počasí se začalo zhoršovat krátce před tím. Přišla sněhová vánice se silným větrem a zhoršovala se viditelnost. Zatímco Glazek a Kulis lezli závěrečný úsek, zůstali zbývajících tři horolezci pod ochranou posledního skalního výšvihu. Pak začal boj o přežití. Horolezci si razili cestu dolů vrcholovým hřebenem v zuřivém větru, v podmínkách blízkých blízka. Asi ve 21 hodin dosáhli skalnatého výšvihu nad sedlem. Zde začali rychle slánovat, a to na severovýchodní stranu, která byla více chráněna před větrem. V té době byla už skoro tma a když dosáhli konce slánění, ježen po druhém odcházeli k sedlu. Nejprve když se poslední slánující - Nowaczyk - neobjevoval, začali se obávat, že něco není v pořádku. Vrátili se ke skalnímu výšvihu a zjistili, že jejich přítel zauzel a s ním i slánovací lana. Pravděpodobně spadl, a to buď proto, že se uvolnilo slánění nebo ho afukl prudký vítr při nástupu do slánění.

Po ztrátě lan nemohli opustit do rozednění sedlo. V šest ráno, po kruté noci v sedle, kde byli chráněni jen tím, co měli na sobě (jeskyň v ledu se jim nenadělali vykopat), začali pátrat po Nowaczykovi a po pro ně životně důležitých lanech. Sněhová bouře překazila jejich úsilí a nenašli ani stopu po zauzeleném horolezci. Úspěšně vymýšleli nějaké opatření, protože sestupový žlab byl plný nověho sněhu a velmi nebezpečný. Spojili dohromady všechny svoje smyčky a rozpletené šňazky a tak se jim podařilo dát dohromady provizorní lano. Odpoledne zahájili další sestup. I ovšem sestupoval Glazek. Po třech hodinách slezl 90 metrů a dosáhl místa vhodného pro bivač. Nedávno však Sikorski při sestupu ukluzl a při tom spazil i Kesického a Kulise. Při pádu zůstal jen Kulis a zastavil se asi 45 m pod Glazkem. Oba zachráněni byli pak přinuceni už podruhé bivačovat, tentokrát ve sněhovém zábradlí. Další ráno pokračovali těžce omrzlí v sestupu. O 90 metrů níž našli částečně sněhem pokryté tělo Sikorského, ležící hlavou dolů. Přestože měl Sikorski rozbitou hlavu, nebyli si jisti, že je mrtev a zkontrolovali ho oživit umělým dýcháním a masáží srdce. Nenašli ani stopu po Kesickém mimo několika chomáčů vlasů a skvrn od krve a zdá se, že tady Kesicki klouzal při svém pádu a nakonec přepadl přes ledové útesy dolů. Kulis a Glazek konečně došli do tábora 3, kde je čekali přátelé. Oba byli značně omrzlí a Kulis později přišel skoro o

všechny prsty na nohou.

Malou francouzskou expedici na Broad Peak v roce 1976 vedl Yannick Seigneur. Tato expedice neměla velkou publicitu a zdá se, že skupina původně zamýšlela uskutečnit výstup jihozápadní ostruhou (cestou, o kterou se pokusil poprvé Herrligkoffer v roce 1954) a pak přetraverzovat hlavní a střední vrchol. Nakonec se ale omezili na pokus o opakování rakouské cesty k hlavnímu vrcholu. Když však dosáhli vrcholového hřebene, museli se vrátit asi s ohledem na špatné povětrnostní podmínky.

V roce 1977 působila na Broad Peaku čtrnáctičlenná japonská expedice vedená Mičiohem Juasou. Vystupovali rakouskou cestou v západní stěně a na vrchol vystoupili 8. srpna tři členové výpravy.

Další malá francouzská výprava v roce 1978 postupovala cestou podobnou rakouskému prvovýstupu. Vynikající styl jejich lezení se přibližoval odvaze, kterou prokázali Rakušané. Na vrchol vystoupili 4. června Yannick Seigneur (který se pokoušel o výstup na Broad Peak už v roce 1976) a Georges Bettembourg. Při výstupu bivakovali dvakrát, při sestupu jednou. Do základního tábora s nimi šel J. Fauchard a do výšky 7 300m G. Sourice.

MISTREM SNADNO A RYCHLE

Ve skalním lezení se pod pojmem velká stěna rozumí zhruba každý výstup od řekněme 300 metrů výše. Ale podle přísnější definice - a ta spíše vyhovuje našemu účelu - se jedná o každou pětku a šestku, která normálně vyžaduje bivak a nasazení značného množství pomocných prostředků a použití techniky velkých stěn. Jako příklady lze uvést velké srázy Yosemite, Diamond a Black Canyon v Coloradu, Mt. Hooker ve Wind Rivers a Squamish Chief v British Columbia.

Volné lezení na malých skalách přináší mnoho radosti i četné výzvy, ale velká stěna nabírá další rozměr. Vyžaduje rozmanitější dovednosti a vlastnosti a hlubší sepětí. Na velké stěně je člověk izolován a tato izolace je zdrojem jak úzkosti, tak uspokojení; často je jednoho víc jak druhého, podle toho, do jaké míry má člověk situaci v rukách.

Jak lézt velkou stěnu? Neznám odpověď. Ale citlivý způsob, jak se to naučit, je začít na malých. Pak můžeš napáchat své nevyhnutelné chyby ve zvládnutelném prostředí a nabýt tak zkušenosti, které ti umožní vypořádat se s obtížemi v drsnějším prostředí. Zkrátka - zkušenosti nelze nahradit ničím! Následující poznámky ale mohou zdůraznit, co je třeba se učit.

T e c h n i k a

Na dlouhých výstupech je nutné pohybovat se klidně a suverénně a omezit chyby na minimum. Při vlastním lezení se postupuje podle metod uvedených dříve; rozdíl je v tom, že na velké stěně se těchto metod užívá ve větším rozsahu. A protože vzdálenosti jsou

velké, je obratnost v práci s lanem, tahání nákladů, atd. podstatná. Není nutné to hnát nahoru jak Drákula, aby se dostavila radost z plynulého postupu stěnou. Dost se třeba přehlídí, co všechno by mohl udělat ten, který právě neleze. Často sedí na římse jako omráčen či v jakémsi rozjímání a jen jistí druhého nebo čeká, až ten vyčistí délku, zatímco by mohl třídít materiál, rozmotávat lana a dělat vůbec spoustu věcí, které by celý podnik urychlily.

Vyvádí se obvykle na 11mm laně; 9mm lano slouží k tahání nákladů a slaňování. Délka 45m lana stačí, často je ale užitečné 50m lano.

Jsou-li v cestě traversy, 7mm lano je někdy užitečným doplňkem 9mm slaňovacího. Účinně prodlužuje slaňovací lano, takže je-li prvolezec víc než 30 m venku v traverzu, může snadno dotáhnout náklad, aniž by jistící partner musel dolní konec slaňovacího lana nechat odlétnout.

Y o s e m i t s k á m e t o d a

Yosemitská metoda lezení velkých stěn spojuje méně namáhavý způsob vytahování nákladů s postupem druholezce (jūmarování), který nevyžaduje jištění. Nejen že je jūmarování rychlejší způsob následování technické délky, ale zbavuje i vůdce nutnosti jištění, takže ten může vytahovat náklady.

Dělá se to takto: vůdce vyvede délku a ukotví lano. Druhý lezec uvolní vlečný vak, aby jej prvolezec mohl vytahovat. Pak jūmaruje na fixním laně a čistí délku. Vak se vytahuje pomocí systému kladky tak, aby se využilo váhy těla a síly nohou. Lano jde k vaku přes karabinu (nebo ještě lépe přes jednoduchou kladku) a na volný konec se připevní jūmar. Na jūmar se pověsí žebříček a nohou se tlačí dolů. J u h a h á - vak stoupá! Skluzu vaku zpět se zabrání nasazením druhého jūmaru vzhůru nohama na tažné lano na druhé straně kladky. Ve správné poloze se udržuje smyčkou se skobami a karabinami, která se k němu přicvakne.

S t a n o v i š t ě v s e d a č c e

Ve velkých stěnách nejsou výjimkou. Nejsou-li tvořena nýty, nechť jsou k dispozici nejméně tři kotvicí body. Když druholezce j i s t í š , přivaž sebe ke spodnímu a prostřednímu bodu a jisti přes prostřední a horní bod. Střední bod tvoří pojištění dvou krajních. Když druholezec j ů m a r u j e , upevni jeho lano k hornímu a prostřednímu bodu. Vůdce visí ve spodním bodu a jištění má v něm a v prostředním. Přes prostřední bod tahá vak. Toto uspořádání odstraňuje zmatky a skýtá i krytí případu, že by některá složka systému selhala. Jiné uspořádání je rovněž možné, ale hlavní zásady by měly být tytéž. Sedačka je užitečná.

V_y_b_a_v_e_n_í

Potřebná výstroj se bude měnit s teplotou a počasím té oblasti a s roční dobou. Připrav se na nejhorší, ne na průměr nebo na pravděpodobné, ale na nejhorší možné. Bivaková výstroj se bude normálně skládat z vlněné košile, svetru, rukavic, náhradních vlněných ponožek, péřové bundy a nepromokavé pláštěnky. Promočená péřová bunda je k ničemu, je proto třeba ji za každou cenu udržet suchou. Může být rozumné zabalit ji během bouřky do nepromokavého vaku a vydržet bez ní. Až přestane pršet a teplota klesne, budeš ji mít suchou a pak ti právě bude prospěšná. Ve vlhku je nejlepším přirozeným izolátorem vlna. Hlavou uniká hodně tělesného tepla, proto nos dobrou vlněnou čapku. Nejlepší jsou skotské b a l a c l a v a s, které je možno v bouřce stáhnout přes tvář a krk. Podložka z pěnové hmoty je vynikajícím izolátorem a zároveň nejlepším prostředkem k vycpání vlečného vaku. Lanem můžeš zaplnit nerovnosti na polici. Bivakový vak pro dva uchovává teplo a zejména v bouřce je prospěšný. A konečně chrániče tepla nebo lehká kamínka jsou milým přepychem, umožňujícím povzbudivou dávku tepla v ranním chladu.

P_o_t_r_a_v_a

Je závislá na chuti jednoho každého, ale měla by být vybírána s ohledem na prostředí hor. Nemělo by se odhazovat nic, co brzy neshnije, a tak je nejlepší vyhnout se konzervám, protože ohled na prostředí žádá, aby prázdné plechovky byly vláčeny sebou na vrchol. Ořechy, salám a vhodné cukroví se dobře nesou a nevyžadují zvláštní obaly.

V_o_d_a

Zkušenosti z méně závažných výstupů tě naučí, kolik vody potřebuješ. Podle počasí a tvé žízně to může být od méně než 1/2 litru po více než 1,5 litru na den. V každém případě je nutné ji nést v tuhé plastické nádobě s pevným víkem.

P_r_v_n_í_p_o_m_o_c

Je rozumné mít sebou vybavení pro první pomoc včetně drátěné dlahy nebo plastické nafukovací dlahy a vědět, jak se se vším zachází.

D_r_o_b_n_o_s_t_i

Často se hodí: brýle proti slunci, opalovací krém, čapka se štítkem, lehká čelní svítilna, remineralizační prášky.

V_l_e_č_n_ý_v_a_k

Má být vyroben z trvanlivého materiálu, pevně sešitý, velký a prostorný, s vlečnými řemeny, které jsou zvláště pevné a dvakrát tak dlouhé jako vak kvůli přitahování a spouštění. Je třeba jej pečlivě balit, aby nikde netvořil ostré hrany a aby byl dobře vycpaný, přednostně pěnovou hmotou. Žádný vak, ať už jskkoliv pevný, nedokáže dlouho odolávat vlivu vlečení po skále, bude-li špatně sbalený nebo špatně vycpaný. Zvláštní denní vak, vlečený nebo nesený druholezcem, může obsahovat svetr, vodu, sluneční brýle a jiné věci, které chceš mít po ruce.

B_i_v_a_k_y

I když ne všechny velké stěny vyžadují bivak, je noc venku pro tento druh lezení charakteristická. Jasně se psmatují na svůj první bivak. Bylo to na Pedestalu v Yosemite Point Buttress. Dělalí jsme s Jerry Galwasem druhý přelez. Většinu noci jsme prodrkotali přitisknutí k sobě nedbajíce na pohodlí, protože jsme nic lepšího neznali. Dnes může člověk s péřovou bundou a pěnovou matrací strávit noc ve stěně pohodlně,

téměř s přepychem. Avšak co získává na pohodlí, to ztrácí na intenzitě. V současnosti není třeba se při dobrém počasí bivakům vyhýbat, je lepší vychutnávat je. Je radostí strávit noc ve stěně pro ten veliký pocit osamění, o kterém jsem už mluvil. Člověk je vyvržen, odříznut od davu, zavěšen mezi zničující únavou dne, policí, parťákem, ořechy, sýrem a salámem, dostatkem vody, jištěním pevným jako skála a velkou hvězdnou nocí.

Bivakování je druh umění, ale bivakováním se to brzy naučíš. V zásadě je to úplně jednoduché. Dolezete na polici, zajistíte sebe i výstroj, najíte se, napijete, navléknete teplé oblečení a ztuhnete. Nedokážeš-li kvůli nedostatečné nebo přílišné námaze usnout, anebo proto, že nejsi zvyklý na tvrdé lůžko, nevadí. Budeš sledovat, jak Orion nebo Velký vůz odpočítávají minuty na nebeském orloji, dokud se to slabé šedivění na východě, na které jsi tak čekal, nezmění v bledou modř a potom tak pomalu nezežloutne. Vyčíhneš-li pravou chvíli, objeví se slunce jako bublina taveného zlata vyvřelá mezi dvěma vrcholy. Trvá to jen okamžik, ale stojí to za čekání; a konec konců, vždyť ti stejně nic jiného než čekat nezbyvalo.

D R O B N O S T I

Jsou lezci - a je jich čím dál víc - kteří shledávají prospěšnými součástky výstroje, které nejsou tak úplně zbytečné. Mohou mít pravdu, přinejmenším pro sebe a pro svůj způsob lezení. Zde je několik pomůcek, které mohou z různých důvodů lezce zajímat.

B e z p e č n o s t n í p ř í l b a

V Anglii nosí "tvrdé klobouky" většina lezců včetně těch nejlepších a v Severní Americe je užívá mnoho opatrných lezců. Jistě snižují riziko zranění hlavy, nikdo ale ještě nezjistil, zda u člověka vybaveného přílba je pravděpodobnost nehody větší nebo menší než u člověka bez ní. Souvisí to už s lidskou povahou, že přílba na hlavě spíš ponoukne k risknutí nebezpečné situace. Mnohem pravděpodobněji na příklad poleze za jiným družstvem v lámavém terénu a tak se bude vydávat v nebezpečí, že ho zasáhne kámen takových rozměrů, že mu ani přílba nepomůže. Pokud je však někdo vystaven padajícímu kamení a není v jeho silách ovlivnit to, pak přílba riziko zranění hlavy sníží. Problém s přílba je v tom, že je protivná. Nechť si každý sám pro sebe rozhodne, zda větší bezpečnost, kterou přílba může poskytnout, stojí za otravování se s ní. Jsou to dvě různé věci, o které tu jde: jednak pocit bezpečí, který přílba může dát, jednak skutečná bezpečnost. Jde-li ti o pocit bezpečí, je zbytečné dál mluvit. Běž do krámu a kup si "tvrdý klobouk". Otázka skutečné bezpečnosti je mnohem složitější. Je nutné co nejpronikavěji odhadnout šanci střetu se skálou. Přírodou způsobený pád kamení je v čistě skalních oblastech vzácný a dokáže-li se člověk vystríhat lezení za jinými družstvy a vždy leze s partnerem, který je pozorný a opatrný, pak je střet se skálou velmi nepravděpodobný. Na druhé straně může přílba ochránit hlavu při střemhlavém pádu. Zdá se, že někteří lezci si při pádu dokáží chránit hlavu instinktivně a jiní ne. To je opět otázka individuálního odhadu a rozhodnutí. Jedno se však zdá být jasné: nošení přílby by si měl každý rozhodnout rozumovou úvahou a ne se řídit módou nebo pověrami!

S e d a c í a p r a n í ú v a z

V Evropě jsou běžné vyrobené úvazy různých typů, musí tam tedy být spousta lezců, kteří je shledali užitečnými nebo je za užitečné považují. Užitečnost úvazů je v

to: snižují při pádu nebezpečí zranění způsobeného lanem (toto nebezpečí je ale malé, jak dokazují tisíce pádů prvolezců prostě navázaných na lano, které prošly bez následků), snižují nebezpečí zadušení způsobeného visem v laně po pádu (to už způsobilo smrt lezců, ale jejich procento v poměru ke všem, kteří spadli, je nepatrné), dovolují méně namáhavé nasazení volných prusíků a použití pomocných prostředků v převisch. Na úvazech je nepříjemné to, že jsou většinu času zbytečné. Jednoduchý úvaz lze zhotovit uzpůsobením sedačky. Přeje-li si ale někdo složitější postroj, zdá se být kombinace sedacího a prsního úvazu logickou odpovědí.

Slaňovadla

Tyto specializované pomůcky pro slaňování pracují dobře, je jenom nutné nosit sebou další kus výstroje. Proti slaňování přes karabinu mají výhodu v tom, že jsou jednodušší a tudíž méně náchylné k selhání. Slaňovací osmička se zdá být nejjednodušší.

Stichtova jistící destička

Jednoduchá věc, které jistícímu pomáhá zadržet pád. Smyčka lana, vedoucího k lezci, se prostrčí otvorem destičky a procvakne karabinou se zámkem. Dojde-li k pádu, jistící pohybuje volným koncem lana do strany, stahuje destičku ke karabině a zdrhuje lano. Nevýhodou je omezení rychlosti a snadnosti manipulace s lanem a dále fakt, že lano nejde kolem těla. Selže-li systém, zůstává jistícímu pouze lano v ruce a jištění přestává být účinné. Je to složitější způsob jištění a žádá si nošení další součástky výstroje.

Destička však opravdu umožňuje lehké osobě chytit pád těžkého člověka i tehdy, když je v jistícím systému velmi malé tření. Ve Spojených státech rychle vzrůstá počet prodávaných kusů, což dokazuje, že mnozí lezci je shledávají užitečnými. Destičky se vyrábějí s různými kombinacemi otvorů pro jištění s různými průměry lan nebo s dvojitým lanem. Rovněž se s nimi dá dobře slaňovat.

JDE TO!

p. bednařík

Všeobecně: první průstup Helmut Klene a Reinhard Karl dne 2.6.1977 za 8 hodin. V traverzu na 1. délce bylo zatlučeno 5 skob, jinak použity jen vklíněnce. (Kvůli výlomu bloku je nyní v traverzu 6 skob.) S výjimkou traverzu jde o čisté volné lezení, výlučně spérové s množstvím velmi namáhavých ručních spár. Prvovýstupci apelují na všechny, kteří chtějí výstup opakovat, aby nepřidávali žádné skoby, ale vzali si jen vklíněnce odpovídajících velikostí (hexentriky č. 7-11, stoppery č. 4-8).

Návrh obtížnostního stupně: VI a VI⁺, 3 místa VII, jedna délka (traverz) A 2.

Ohodnocení je nejméně o celý stupeň vyšší než sousední Rebitsch - Risse. Čas třetího průstupu - 6 hodin.

Přehled: vedle Rebitschovy cesty, která sleduje markantní řadu spár vlevo od pilíře severovýchodní stěny, vede nová cesta nejvíce převislou soustavou spár, které se táhne vlastním pilířem stěny. Od horního travnatého pásu nás převislý systém spár zavádí napravo od Rebitschových výstupových komínů k severnímu hřebeni.

Nástup: první čtyři délky jsou shodné s Brandlerovým nástupem k Rebitschově cestě. Nástup začíná na travnatém pilíři, kterého dosáhneme zleva ze severovýchodní rokle.

Cesta:

1. délka - po 60 metrech SV roklí stoupáme přes travnaté skalky šikmo doprava k hlavě pilíře (klas. II, bez lana)
2. délka - sestoupíme 5 m, asi 6m přímo vzhůru a pak doprava do spáry a volně nahoru na stanoviště se 3 skobami (25 m, klas. V⁻ A 1)
3. délka - žlutým zářezem přímo vzhůru na stanoviště (25m, klas. V A 1)
4. délka - vystoupáme šikmo doleva na "hlavičku" a pokračujeme přes skoby na travnatou kazatelnu (40 m, klas. IV⁺, pak A 1, poslední metry IV⁺). Odtud vedou Rebitschovy spáry přímo vzhůru.
5. délka - doprava ke skobě, pomocí tahu v laně za hranu, přes 5 skob stoupáme šikmo doprava, poslední 4 metry volně ke žluté spáře a po 6 metrech na jištění s pískovcovými hodinami a vklíněnci (20 m, klas. A 2, pak VI)
6. délka - ramenní spárou k převisu (pěstní spára), pak širokou spárou - 1. klíčové místo - ke kazatelně, jištění na vklíněném bloku (15 m, klas. VI⁺, VII, na jištění hexentrik č. 10 a 11, stopper č. 8)
7. délka - spárou "na rameno" přes několik vytlačejících míst ke kazatelně (25 m, klas. VI⁺ a VI, hexentrik č. 10 a 8)
8. délka - sokolíky ke střeše, kterou překonáme sokolíkem a dále ruční spárou ke špatnému stanovišti s vklíněnci pod žlutou lámavou spárou (35 m, klasifikace V⁺, VI⁻)
9. délka - doprava stěnou na hranu, přes plotny doleva zpět do spáry a tou na travnatý pás (25 m, klas. VI⁺, pak V)
10. délka - velmi převislou spárou - 2. klíčové místo - krajně namáhavě na stanoviště ve skalním zářezu (25 m, klas. VII, hexentrik č. 10 a 11)
11. délka - volně nebo stavěním přes střechu se spárou dále do ramenní spáry, jí a komínem k severnímu hřebeni (30 m, klas. VII⁻, pak V⁺ a IV)

Sestup: buď severním hřebenem na hlavní vrchol a dolů normální cestou (Herr-Route, klas. II) nebo dolů severním hřebenem do Schneeloch (klas. I - II).

Taková je cesta, která se stala předvojem zdravého ducha, který zavanul do evropského horolezectví a posunul obtížnost volného lezení do VII. stupně, do kategorie skalní akrobacie.

Inteligence pohybu, tělesná koordinace, psychická vyrovnanost, odvaha a jemný cit v prstech. S tímto vybavením se dnes chodí do hor místo dřívějšího kladiva a hromady skob. Dáš v sázku svoji lezeckou prestiž, na co vlastně máš. O to větší je tvoje uspokojení na vrcholu.

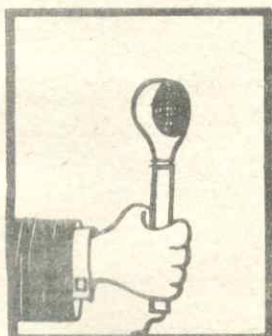
"Tak si to vylezeme" říkám svému spolulezci na zájezdu do Rakouska Jirkovi Šmídovi. Ten se na mě podívá pohledem člověka, který umí, ale nenadělá kolem toho moc řečí. Nic nenamítá.

Ramíthalhy rozfoukává vítr a jako po odhrnutí záclony se nám ukazuje pilíř Fleischbanku. Výrazná spára vede téměř celou stěnou. To je Pumprisse. S trochou nervozity chys-

táme sadu hexentriků, tady budou zapotřebí hlavně ty větší. Po několika délkách jsme pod spárou. Je mírně převislá, široká 8-15 cm a hladká. Skoby jsou opravdu jen na štandech. Postup umožňuje jen namáhavé spárové lezení s občasným zajištěním pomocí hexentriků. Spáry tvoří stupně, které vytváří výborné plošiny. Nejtěžší lezení je v posledních dvou délkách. Je to koutová hladká spára na pravou ruku v převisu bez možnosti odpočinku. Nedá se v ní udržet ani na pěst ani na žábu a loket z hladké spáry taky vyjíždí. Lezení je tedy namáhavé s neustálou možností pádu. V poslední délce se nastupuje do stropové spáry, která po 2 metrech zahýbá kolmo vzhůru a postupně se rozšiřuje a končí na vrcholu pilíře.

Na sestupu nás chytila bouřka a když o půlnoci přestalo pršet, tak jsme bez baterek slanili do tmy; a na tento den určitě nezapomeneme. Takových cest nyní vzniklo ve vápencových Alpách celá řada. Jde o to si na ně troufnout. Není to tak daleko.

ROZHOVOR HOTEJLU

Udělat rozhovor není taková práce. A když, tak docela milá. Horší už je najít někoho, kdo je ochoten povídat a má o čem. A úplně nejhorší je dotyčného najít, navštívit a trefit se do okamžiku, kdy má čas. Přestože jsme čtvrtletník /téměř/, tentokrát se nám to nepodařilo stihnout. Protože však nás už dost dlouho trápí otázka výkonnostního horolezectví, vybrali jsme si imaginárního přítele, který je členem sportovního oddílu a chce se tudíž sportovně vyžít. Domníváme se, že příští rozhovor už opět bude s konkrétním a živým člověkem. Ba dokonce věříme, že nás sám vyhledá.

H. Jsem velmi rád, žeš našel odvahu a chuť přijmout naše pozvání. Vzhledem k tomu, že jsi neskutečný, můžeš mluvit zcela otevřeně. Redakční rada už nebyla na koberečku u mecenáše skoro čtvrt roku. Začnu opatrně; jak jsi přišel na to, stát se horolezcem?

P. Inu, přesně podle programu pro nábor nových členů. Přečetl jsem si ve vývěsce Vysokohorských sportů Brno, že začíná Horáškola a přihlásil jsem se tam. Bylo mně už osmnáct, takže jsem to měl jednoduché. Zaplatil jsem nějaké příspěvky a začal se teoreticky vzdělávat.

H. Sám?

P. Kdepak! Dostali jsme plán činnosti a přednášek a na jaře to propuklo. Docela zajímavé věci. Praktická část také nebyla nejhorší - alespoň ze začátku. Navazování, jistění - to bylo fajn. Potíže byly jenom s vlastním lezením.

H. Nešlo Ti to, víd?

P. Ale álo, to je právě ta směla. Neměl s námi kdo lézt. Ze začátku, ty lehké cesty, to se našlo instruktorů celkem dost. Ale na těžší jsme sami nesměli a instruktoři ani nechtěli. Nevím, možná je to výjimka.

H. Prosím Tě, to se chceš sápat hned po nějakých práskačkách?

P. Jak hned? Když chodím do oddílu rok, chodím cvičit na Stránskou, tak se to dá zvládnout. Ale udělal jsem po letních a zimních Tatrách nováčkovské zkoušky, takže teď můžu lézt co chci a nikdo se o mě nestará.

H. A lezeš?

P. No jistě, vždyť proto jsem se na to dal, ne? Jenomže je mně trochu smutno po partě. Po lezoucí partě. Prostě tak, houf lidí, kteří lezením žijí, baví je to a věnují se tomu pořádně. Chtěl bych se jednou dostat do státního družstva. A to musím lézt a ne chodit po procházkách a závodit na BPOV. Mám kámoše, který je na tom stejně. Ale pořád jsme sami dva. Pochopitelně chceme jezdit tam, kde si zalezeme, vůbec nás nezajímá, jestli je tam koupání nebo hospoda. No a ostatní se diví a někdy nám to rozmlouvají. "Podívej, lezení není všechno, musíš mít rád přírodu, poznat i ostatní věci. Mít funkci ve výboru, pomáhat na chalupách, běhat orientácky." Ale pro mě je momentálně lezení skutečně všechno. Já nechci lézt jenom v Tatrách a jednou za tři roky s vyvalenejma očima překlepat normálku na Mont Blanc. To můžu dělat, až mně bude čtyřicet.

H. Nedivím se Ti, že chceš lézt. Že to není všechno - na to přijde někdo dříve, někdo později. Ale uzněj, že někdo musí také dělat funkce, starat se o zájezdy, prostě dělat tyto nepopulární věci.

P. Dobrá, kdo chce, ať to dělá. Vždyť jsou lidi, kteří po tom touží! Kromě toho ne tvrdím, že nechci nic dělat. Ale v zásadě jsem sem přišel za sportem, ne do skautu. Teď asi ti starší budou rozhořčení, že si moc myslím, že nejsem žádná výjimka. Nejsem, ale chci být! Státní družstvo je přece pro vyjimečné horolezce, ne? Tady když něco vylezeš, tak jsi málem černá ovce. Hned Ti předhodí, že kdyby oni nestavěli Blatiny, také by to vylezli.

H. To Ti přece nemusí vadit. Přece nelezeš kvůli uznání!

P. Nevadí, ale otravuje. Kdo leze a nezná cizí slova, je pro výbor lezoucí opice. A ta nikoho nezajímá. Jo takhle sehnat trubky na vodovod, to je zásluha!

H. Přeháníš. Pokud vím, tak nejlepší výkony roku byly ve VHS vždycky oceněny, ba dokonce i finančně!

P. To je pravda. Stejně tak Ti jednota zaplatí zahraniční zájezd, jestliže je záruka, že peníze do konce roku splatíš. To je bezesporu velké plus. Ale zaplatit musíš a musíš si najít nějakou katíračku. A víš, co je to víkendů než seženeš takových patnáct tisíc?

H. To se nedá nic dělat. To bylo, je a bude. Dokud nepolezeme na stadioně před platicími diváky. V ostatních jednáních není ani možné si peníze půjčit.

P. Dobře! A proč se vynikající horolezci najdou spíš v lokomotivě nebo ve Zbrojovce? Proč se o VHS mluví jako o pohřebišti talentů? Já Ti to povím! Protože výkonnostní lezení nikoho nezajímá. Většina výboru se stará o hospodaření. Máme jediného reprezentanta a 500 členů. Kdo přijde po něm? Nikdo! Protože jednota vychovává milovníky přírody a ne sportovce. Lásky k přírodě je nadstavbou horolezectví, ne základem. Kdo tvrdí opak, je pokrytec!

H. No, no, ty ses nějak rozparádil! Heleď, alyž něco chceš, překonáš všechno. I nemožné, nemyslíš?

P. Ježíškryste, proč mám překonávat sportovní jednotu, abych dělal sport. Tyť je to pitomost!

- H. Když myslíš, že to výbor dělá špatně, vezmi si to za své a udělej pro to něco!
- P. Nejsi Ty provokatér? To už jsem slyšel od výboru. Je to asi jako když autem vjedeš do díry, rozčílíš se, že silnice není v pořádku a podají Ti lopatu, abys to spravil. Co bych lezl do výboru a díval se na utrápené obličejy zneuznaných funkcionářů. Přece to dělají dobrovolně, protože je to baví, ne? A když je to obtěžuje, ať toho nechají. Chodíš Ty a vyčítáš lidem, že neshánějí papír, kovolisty, články? Vyhrožuješ?
- H. Proč? Chtěl jsem to. Tím nechci říct, že se někdy nenaštvu. Kromě toho ses otázel na špatné adrese. Kdyby totiž nebylo jednoty, nebyl by ani tento rozhovor. Mně je v jednotě dobře.
- P. Protože seš už starej, vyřádl ses ještě v dobách, kdys nedostával koncem roku cyklostilovaný lístek, že když nezaplatíš za brigádu, bude se s Tebou jednota muset rozloučit. Protože si děláš Hotejla, který Tě baví a jednota Ti to platí. Kdyby Ti bylo dvacet a chtěl na Everest, tak to tady zabalíš!
- H. Děkuji Ti. Nejen za rozhovor.

za Hotejl rozmlouval

-šp-

JAK JSEM LEZL SÓLO

j. borkovec

Moje první sólo skončilo ostudou.

Bylo to v dobách, kdy se o sólolezení mluvilo jen šeptem (po předchozím bedlivém ohlédnutí se na všechny strany) a kdy chudý prodevač Hermann Buhl platil za buržoasního exhibicionistu, nicméně na Pálavu se jezdilo i tenkrát a úroda pod Pálavou bývala určitě lepší než dnes (i ten cukr bejval sladší). Jenom ty ranní pocity zůstaly.

Přítel přijel moudře až ráno. V domnění, že při probouzení mívám nahoře ve spacáku hlavu, vytáhl mě za nohy ven a povídá - pojď si něco vylézt. Tupě jsem se na něho podíval a s povzdechem se vydal v oslnivém oblaku jeho ranního optimismu za ním.

Když jsme došli pod stěnu, kde vede jedna sice lehká, ale strašně oklouzaná cesta (schválně neřeknu, která, aby práskači nade mnou neohrnovali nos), všiml jsem si, že nemáme lano. Kdybych byl býval zcela probuzen, bylo by mi bývalo všechno jasné; tenkrát jsem se ale jen nechtěpavě zeptal - na co se navážem? "Na nic, půjdem jen tak", odpověděl se zářivým úsměvem přítel a pochodovým tempem pokračoval po vertikále. Co mám říkat - bylo to strašné. Probral jsem se v půli cesty a vzpomněl jsem si, že ta stěna strašně klouže. Během několika následujících metrů jsem dostal strach a ve dvou třetinách jsem uvízl. Přítel už seděl nahoře a tvářil se optimisticky - že jsou tam chyty, že jsou tam stupy, že to

je lehký a tak dál. Jako bych to nevěděl sám. Posílal jsem ho někam, potom k čertu a nakonec pro lano. Nikdy bych nebyl věřil, že na tom klouzavém stupu vydržím tak dlouho stát a že se na něm dokonce i navážu. Veškeré zásoby adrenalinu jsem vyplýval ve stěně, takže když jsem měl přítele nakonec na dosah, jen jsem se zle díval. A když mně se smutnými očima řekl "a já ti chtěl udělat takovou radost", bylo mi ho nakonec skoro líto.

Od těch dob jsem si už mockrát vylezl moc věcí sám; být sám se sebou není sice mnohdy nejlepší společnost, ale život naučí skromnosti. Často jsem také zjistil, že dál nelze a naučil jsem se bezpečně vracet. Zjistil jsem, že v mnoha cestách je daleko víc chytů, než jsem se domníval a že se hodí mít u sebe smyčku, karabinu a sirky. Pak jsme s přítelem získali v Prachově další zkušenost. Měli jsme takový zvyk - v podvečer, po vydatném lezeckém dni jsme courali skalákem a občas si něco malého vylezli jen tak, každý sám, pro radost. Jedna věž se nám moc líbila. Tak jsme na ni vylezli, protože přítel to ve Skaláku dovedl jako doma a znal kdejaký kámen. Jsem důvěřivá povaha a tak mě neznepokojilo, že poslední tři věže měly ve vrcholové knížce úplně jiné jméno než mi bylo řečeno. "Tehdy se to jmenovalo tak a tak" suverénně mě uvolnil přítel.

Na tu poslední jsme si nevzali ani lano na složení. Je tam na druhé straně prý lehký k mín.

Tedy na té, co měl přítel na mysli, snad byl. Tady ne. Když jsme to zjistili, byli jsme rádi, že nás nikdo nevidí. Tvářili jsme se neskórně blbě; jenomže za chvíli bychom byli naopak rádi, kdyby nás někdo viděl, protože se zdálo, že jediná možnost sestupu by znamenala praktické ověření Newtonova gravitačního zákona. Přítel, sč fyzik, tuto možnost odmítal a pokukoval po vysoké borovici, jejíž jedna větev sahala až k vrcholu.

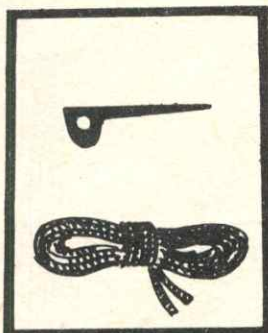
Co máš povídat - byla na nás podívána pro bohy, když jsme s vyvalenými očima přelezli po větvi do koruny stromu. "Kantor visí na jabloni" citoval jsem Petra Bezručě při pohledu na přítele a sjel po kmeni do bezpečí. Přítel sjel vzápětí za mnou, dlouho stál a zaujatě si prohlížel kmen. Pak se mů v očích objevil obvyklý optimistický výraz a pravil: "A já pořád, proč je ta borovice taková oleštná!"

Ale abych příteli nekřivdil, cesty si většinou pamatuji výborně (na rozdíl ode mě) a navíc mě zná. Kdyby mně například řekl - pojd' si vylézt tady to béčko na Zakopaného Psa, věděl by, že bych odmítl. Kdyby si chtěl vylézt Nos na El Capitana, dovedl by mě tam oklikami a jen tak mimochodem by se zeptal: "Nechceš si vylézt tady na ten kopec?" "Co to je a jaké to je?" já na to. On: "Nic moc, je to lehký, ale krásný." A šli bychom.

Jednou jsme vyjeli na víkend do podzimních Tater. Jako obvykle jsme měli smůlu na počasí. V sobotu jsme v rekordním čase proplavali proti proudu Brnčálovým pilířem na Ledový, v neděli po poledni, když už jsme uschli, přítel povídá: "Pojd' na procházku". Pro zmatotu/znám ho také/ jsem si vzal smyčku, karabinu, sirky a vyšli jsme do uplakaného d. V sedle pod Žltou věžou mě už ani nepřekvapilo, když přítel navrhl, že bychom si mohli dát hřeben Velblouda a dojít až na vrchol Malého hrotu. S povzdechem jsem se vydal za ním.

Jsou sóla technická a sóla morální. Jdete-li nenavázání, ale víte, že několik metrů (nebo desítek metrů) od vás jde přítel, je to jen sólo technické. Ale ani to není k zahození. Ten výlet jednoho pošmourného nedělního odpoledne patří k mým nejhezčím vzpomínkám.

Co je to goretex? Jaké má vlastnosti? Tyto otázky si jistě každý z vás už položil. Aby nevznikaly další dohady, nabízíme odpověď. - Prosím, tady je.

G O R E T E X je mikroporézní vrstva expanzního polytetrafluoretylénu vyvinutá americkou firmou Gore & Associates.

- Vlastnosti:
- tloušťka vrstvy 2,5 μ
 - perezita 1,4 x 10⁹ pórů/cm²
 - velikost pórů max. 0,2 μ
 - hmotnost 25 g/m²
 - odpor proti pronikání vody 0,4 MPa
 - propustnost vodní páry 11 kg/m²/24 hod.

Dvě poslední pozoruhodné vlastnosti jsou dány rozdílnou velikostí molekuly vody v kapalném a plynném stavu:

$$\frac{\text{voda (kap.)}}{\text{pór goretexu}} = 2 \times 10^4 -$$

$$\frac{\text{voda (pára)}}{\text{pór goretexu}} = \frac{1}{7}$$

Vrstva goretexu nemá žádnou vlastní mechanickou soudržnost a je proto užita na různých podkladech. Výrobky a oděvy uvedené jako goretexové jsou vlastně látky vrstvené goretexem. Vrstvení se docíluje nanesením goretexu na základní textilii. Na rozvinutou vrstvu se nalepuje druhá textilie. Lepení se provádí způsobem, který zabraňuje zanesení pórů. Svému věhlasu vděčí vlastně goretex sloučením vlastností vrstvené textilie. Úspěšnost vrstvení je důvodem proč je goretexová textilie třikrát dražší než syntetické textilie typu nylon.

Druhy goretexových textilií: (vnější vrstva je na obrázcích nahoře)

materiál na větrovky

nylon Taffetas
nylon tricot

materiál na spací pytle

vnější vrstva
nylon Rypstop

materiál na stany

nylon Rypstop
zviněný polyester

----- goretex

Vnější vrstva zajišťuje odolnost proti mechanickému opotřebení a trvanlivost. Vrstva goretexu zajišťuje nepromokavost a prostup páry, která se odpařila z těla. Vnitřní vrstva zajišťuje izolaci a napomáhá prostupu páry.

Tabulka č. 1 - Vlastnosti vrstev goretextu

materiál	odpor proti pronikání vody /MPa/	propustnost páry /kg/m ² /24 hod./	hmotnost /kg/m ² /
vrstva goretextu	0,400	11,000	0,025
nylon Taffetas	0,380	4,800	0,132
nylon tricot	0,380	4,800	0,132
nylon s povrchovou úpravou	0,330	0,216	0,077
impregnovaná bavlna	0,007	5,800	0,183

Poznámka:

- a) norma americké armády definuje nepromokavost látky, nepropustí-li látka vodu při tlaku 0,16 MPa, což odpovídá tlaku vyvolanému kapkami při silném dešti;
- b) odpařené množství páry lidským tělem činí za normálních podmínek cca 2,4 kg/m² pokožky za 24 hodin.

Ze srovnání goretextu a nylonu s povrchovou úpravou (viz tab. 1) vychází, že:

- nylon s povrchovou úpravou je relativně nepromokavý, ale nepropouští vodní páru
- goretex je nepromokavý a "dýchá"

Testy v terénu však ukazují, že reklamní cifry je nutné brát s určitou rezervou (viz ta. 2).

Závěr

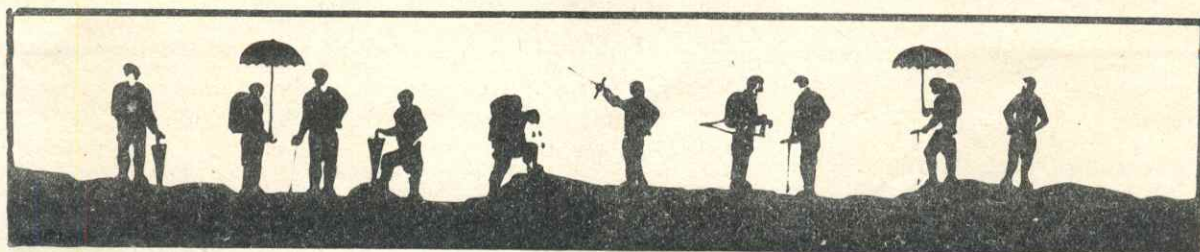
Tkaniny s goretextem jsou nepromokavé, pokud

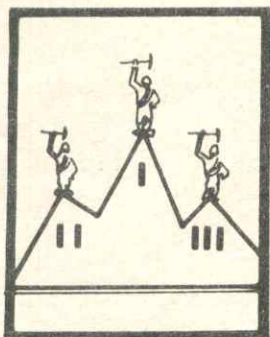
- používáním nedojde k porušení goretextové vrstvy
- šití a lepení švů je děláno odborně.

Tkaniny s goretextem propouštějí vodní páru, ale propustnost látky závisí na

- vlhkosti okolní atmosféry. V extrémním případě může mít propustnost páry opačný směr
- teplotě okolí a okolních podmínkách (dešť, sníh, jinovatka, led), které mohou úplně zalepit póry goretextu
- struktuře oděvu: tkanina goretex užitá jednoduše má poněkud jiné vlastnosti než ve spojení s plátnem nebo nylonem.

Lze tedy říci, že použití goretextu na oděvy je přínosem. Nevýhodou je dosud vyšší cena zboží z goretextu (o 10 - 80%) oproti zboží z nylonu.

Často se mluví s despektem o horolezectví provozovaném ženami a pomíjejí se úspěchy horolezkyň. Před několika lety vznikl názor, že ženské horolezectví stagnuje, a tento názor přetrvává, i když už není opodstatněný.

Čs. horolezci dosáhli v uplynulém období velkých sportovních úspěchů a to i na kolbišti světové. Těchto výsledků bylo dosaženo na základě poctivého tréninku, vysoce časově i finančně náročného. Převážná část ženské členské základny nemá tyto časové možnosti pro špičkové výkony a proto provozuje horolezectví v rámci oddílové činnosti.

Několikaletou snahou komise žen VHS ÚV ČSTV bylo vyburcovat k aktivitě mladé horolezkyně, které nejsou dosud stroutány novinkami k rodině a dětem a podle výsledků se dá říci, že se to v podmínkách a možnostech, které k tomu byly dány, podařilo. Sledovaly jsme sportovní činnost širokého kádra lezekyň, ty nejlepší se předaly ke sledování ÚTR. ÚTR má již dnes ve sledování zhruba 40 mladých nejvýkonnějších horolezkyň, z nichž šest je zařazeno v návrhu širšího kádra reprezentace pro rok 1980. Jsou to: Anna Ferancová, Zuzana Charvátová, Helena Kopalová, Božena Marušincová, Zlatica Podhorská a Alena Stehlíková. Jejich věk se pohybuje v rozmezí 18 - 26 let.

Tato mladá ženská horolezecká špička není izolovanou skupinou. Je zde řada dalších mladých horolezkyň, které dosahují dobrých sportovních výsledků. Čs. horolezkyně mají v r. 1979 svůj "hvězdičkový výstup roku" za výkon Dášy Filgasové a Boženy Marušincové na Kavkaze v oblasti Bezinski - výstup SV pilířem na východní vrchol Džangi-Tau. Dále pak čestné uznání za výstup západní stěnou Dru pro Alenu Stehlíkovou ve smíšené dvojici (Pavlík).

Úspěšně nás v r. 1979 reprezentovaly na RHJ ve Francii - Massif des Ecrins - Marie Mlynářová-Jrovnsalová a Anna Ferancová, které zde uskutečnily výstupy na Pointe Louise /3 663m/, Aiguille de Sialouze /3 576m/ a Pic Nord des Cavales /3 564m/ cestami IV. a V. stupně obtížnosti. V této oblasti to jsou 1. čs. ženské průstupy.

V Grónsku působila Jaroslava Tallová. Výstupy uskutečnila ve smíšeném družstvu.

Rok 1979 byl dále naplněn přípravami na 1. ženskou horolezeckou expedici do Himálaje, kterou vede Dina Štěrbová. Ženské horolezectví má tedy naději, že se mu splní jeho dávný sen. Aby nezůstalo při této jedné expedici, je nutné rozšiřovat členskou základnu o mladé aktivní lezkyně, které budou dále zvyšovat sportovní úroveň ženského horolezectví.

Federální komise žen proto spolu s národními komisemi připravila kalendář akcí na rok 1980: 7. - 9. 3.

červen

zajištění účasti horolezkyň v soutěži o výstup roku ve Vysokých Tatrách pořádané SHZ
sraz horolezkyň ČHS a schůze aktivu cvičitelek pro práci s mládeží (Čechy a Morava)

- červen účast horolezekyň v celostátní soutěži pískovcového lezení v Sedmihorkách
6. - 7. 9. sraz horolezekyň SHZ a schůze aktivu cvičitelek pro práci s mládeží (Slovensko)
- září účast vybraných horolezekyň v soutěži o výstup roku ve Vysokých Tatrách pořádané ČHS
- září - II. pol. 3denní sraz výkonných lezekyň ve Vysokých Tatrách na chatě v sedle Váhy

Na tyto akce vybízíme k účasti všechny horolezkyň!

Ženské výstupy r. 1979

zahraniční velehory

západní Alpy :	Petit Dru , Americká direttissima, klas. VI	Alena Stehlíková
	Col du Fou , Envers Side, klas. V	Alena Stehlíková
	Mont Blanc du Tacul , Gervasuttiho pilíř klas. VI , A 2	Alena Stehlíková
	Aiguille du Midi , J stěna, c. Rébuffat, klas. V , A 1	Marie Mašková, Dana Havlíková
	Petit Dru , Grand Dru, klasická cesta	M. Meleková
	Mont Blanc - normální cesta	Marie Mašková, Dana Havlíková, Škarecká, Meleková Huláková
Wilder Kaiser:	Predigstuhl , Schüle-Diem, klas. VI, A1	Helena Kopalová
	Fleischbank , SO-Verschneidung, klas. VI, A 1	Helena Kopalová
	Fleischbank , SO Wand, klas. V+ , A 0	Helena Kopalová
Karwendel :	Kleiner Lafatscher, NO Kante, klas. VI , A 2	Helena Kopalová
	Speckkarspitze - NW Pfeiler, klas. VI ⁺	Helena Kopalová
Dolomity :	Tofana di Rozes , Via dela Julia, klas. VI	O. Mildeová
	Cima Grande , S stěna, Comiciho c., klas. VI , A 1	O. Mildeová
	Cima Grande , Dibonova hrana, klas. IV-V <u>samosvatný ženský výstup</u>	I. Vaňková - E. Dvořáková
	Cima Piccolo , Preuss Ris, klas. V <u>samosvatný ženský výstup</u>	Marie Hejtná - J.Klostermannová
	Cima Piccolo , Cassinova c., klas. VI <u>samosvatný ženský výstup</u>	Marie Hejtná - J.Klostermannová
Julské Alpy :	Šite , Steber š., klas. VI , A 4	Z. Charvátová
	Jalovec , Comiciho hrana, klas. IV, j.m. VI	Z. Charvátová
Bulharsko - Rila :	Kuklata , V stěna, klas. V , A 2	Helena Kopalová
	Jelení vrch , Akademik, klas. V , A 1	Helena Kopalová
	Zlý zub , Mezi oči , klas. VI , A 4	Helena Kopalová
	Maljovica , S stěna, komín, klas. V , A 0 <u>samosvatný ženský výstup</u>	Rybárová - Bahýlová

Francie -	: Pointe Lousie , 3 663 m, klas. IV	Ferancová -
Massif des	<u>samostatný ženský výstup</u>	Srovnalová
Ecrins	Aiguille de Sealouze , 3 576 m, klas. V	Ferancová -
	<u>samostatný ženský výstup</u>	Srovnalová
	Pic Nord des Cavales , 3 564 m, klas. V	Ferancová -
	<u>samostatný ženský výstup</u>	Srovnalová
Grónsko	: Mont Förel, 3 360 m, 1. čs. ženský výstup	Tallová
Pamír	: Pik Parašutistov , 6 100 m,	Z. Podhorská
	Pik Krupská , 6 000 m	E. Bobačicová
	Pik Čtyrjoch, sedlo, 6 200 m	E. Bobačicová
		D. Štěrbová
		M. Skopalová
Kavkaz	: Elbrus , 5 633 m , normální cesta	B. Marušincová
	Džangi-Tau , 5 030 m, SV pilíř, klas. IVb	D. Filgasová -
	<u>samostatný ženský výstup</u>	B. Marušincová
<u>Vysoké Tatry</u>		
zimní období :	Malá Končistá , c. Drlík-Pelc, V stěna, klas. V	J. Cuberková -
	<u>1. čistě ženský průstup</u>	D. Filgasová
	Granátová stěna , Gálfyho c., klas. V-VI	Z. Podhorská -
	Opálová věž , Gálfyho c., klas. VI	Strusemská
	Velická stěna , Weinzillerova c., klas. V	Z. Podhorská -
	Malý Kežmarský štít , Stanislavského c., klas. VI	Strusemská
	Černý štít ,	Z. Podhorská -
	Kolový štít ,	Povesná
		Z. Podhorská -
		Strusemská
		Z. Podhorská -
		Povesná
letní období :	Malý Kežmarský štít , direttissima, klas. VI , A 2	A. Ferancová -
	<u>1. čistě ženský přelet</u>	L. Benešová
	Kežmarský štít , c. Birkenmayer, klas. IV	M. Hejtná -
	Kežmarský štít , c. Gros, klas. IV	Klostermannová
	Kolový štít , c. Bocek-Šádek, klas. V	M. Hejtná -
	Belasá veža, KG 2075, klas. V , A 1	Klostermannová
	Žeruchovy veže , c. Bocek-Krajniak, klas. V	L. Benešová -
	Baraní rohy, středem stěny, klas. IV-V	A. Ferancová
	Lomnický štít , Z stěna, c. Pochylý-Čepela, klas. V+	L. Benešová -
	V+ , A 1	A. Ferancová
	Lomnický štít, Z stěna, Orlovského c., klas. V	L. Benešová -
	Volia veža , Štáflovka, klas. V	A. Ferancová
	Volia veža , Stanislavského c., klas. V	Huláková -
	Volia veža , c. Janiga-Eřtog , klas. VI , A 2	Lacová
		Drahoňovská -
		Mašková
		J. Cuberková -
		D. Filgasová
		J. Cuberková -
		D. Filgasová
		Podhorská -
		Semanová
		Podhorská -
		Semanová
		Podhorská -
		Semanová

Granátová stěna , direttissima, klas. VI , A 2

Velická stěna , c. Gálfy-Gažo, klas. V

Velická stěna , c. Gálfy-Urbanovič, klas. V-VI

Batizovský štít , Čihulova c., klas. V , A 1

Bradavica , c. Samuhel-Ždiarský, klas. V

Podhorská -
Semanová

Chrapčiaková,
Krajčková,
Marková

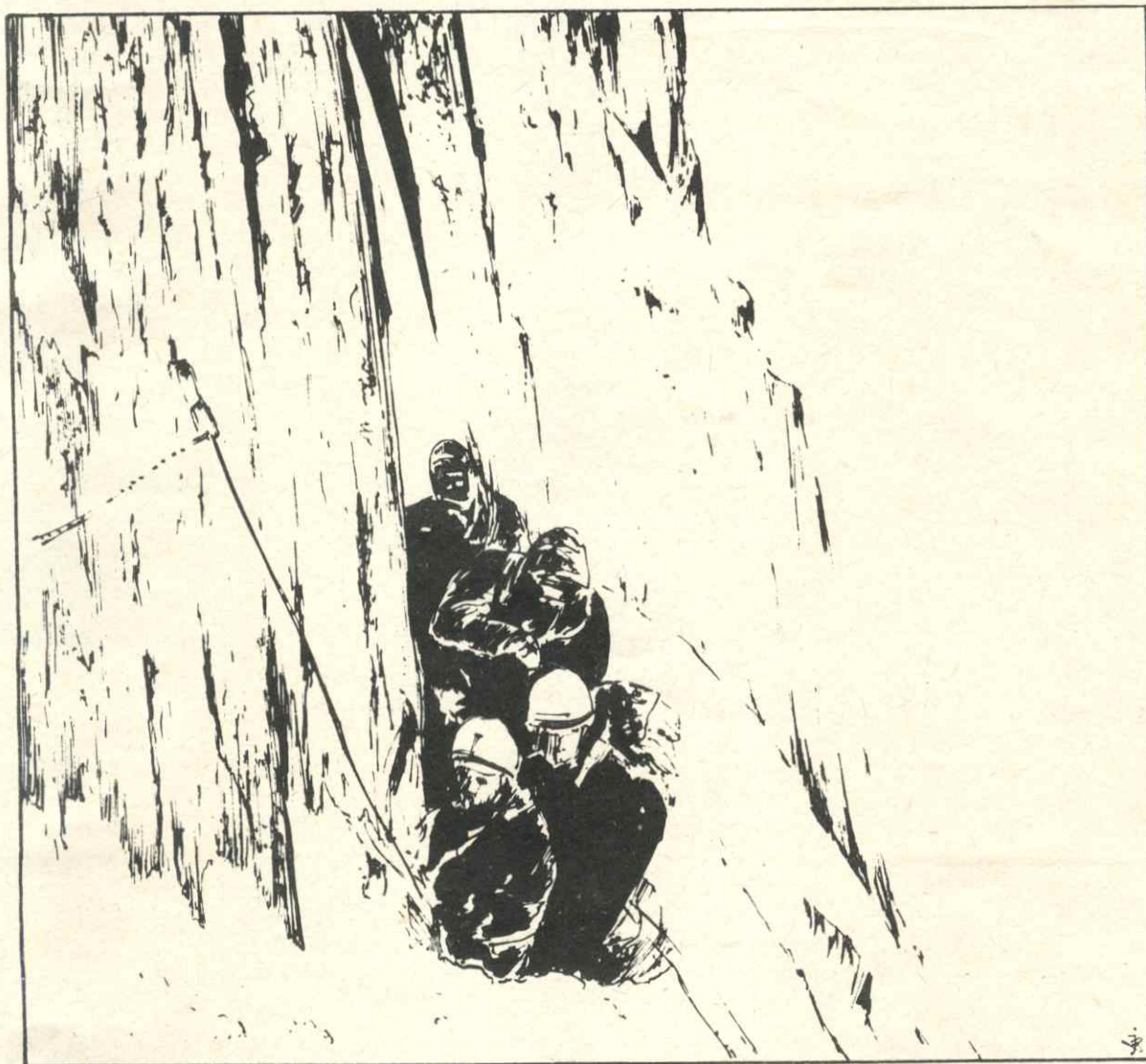
Bahýlová -
Lihocká

Podhorská -
Semanová

Huláková -
Lacová

Ve smíšených dvojicích, avšak většinou se střídavým vedením, vykonaly čs. horolezky-
ně řadu dalších významných tatranských výstupů.

V uvedeném seznamu jde pouze o hrubý přehled výkonů horolezkyň, který má komise žen
VHS ÚV ČSTV k dispozici.

DROBNOSTI, ZE SPOLEČNOSTI, ZAJÍMAVOSTI

x x x x x

Himálaj

Everest /8 848 m/

Západoněmecká expedice vedená Gerhardem Schmatzem zdolala úspěšně Everest cestou přes Jižní sedlo. Při sestupu museli bivakovat (ve výšce asi 8 250m) aljašský horský vůdce Ray Genet a manželka vedoucího expedice Hannelore Schmatzová. Genet zemřel v bivaku podchlazením, Schmatzová, přestože jí pomáhali dva šerpové, kteří lezli s nimi, zemřela při sestupu z bivaku. Byla čtvrtou ženou, která vystoupila na vrchol Everestu.

Lhotse /8 501m/

Slezská himálajská expedice vedená Adamem Bilczewskim zopakovala původní cestu. Andrzej Heinrich a Jerzy Kukuczka vystoupili na vrchol bez kyslíkových přístrojů 7. října. Andrzej Czok a Janusz Skorek zopakovali výstup s kyslíkovými přístroji o den později. Při třetím pokusu 9. října vystoupili na vrchol Bilczewski, Janusz Baranek, Stanislaw Cholewa a Robert Niklas (NSR). Lhotse je pátou osmitisícovkou, kterou Poláci zdolali.

Annapúrna 1 /8 078m/

Americká expedice, která vystupovala cestou ze severu, skončila tragédií po tom, když lavína zničila tábor 4 ve výšce 6 500m. Maynard Cohick, Gil Harder a Eric Roberts (Velká Británie) zahynuli v táboře, který byl umístěn na vrcholu holandského žebra.

Japonská expedice pod vedením Michiko Takahai provedla travers skupiny Dhaulágiri. Celková délka traversu přes White Peak, Dhaulágiri V, Dhaulágiri III, Dhaulágiri II a Snow Peak obnáší 15 mil. Základní tábory byly na obou koncích traversu.

Karakoram

K 2 /8 760m/

Francouzská expedice vzdala v polovině září svůj pokus v JZ hřebeni - pouhých 150 metrů pod vrcholem - s ohledem na velmi špatné počasí (silné sněžení, bouřlivý vítr, velmi nízké teploty). Francouzi usoudili, že další postup v tomto počasí by nutně vedl k nehodě. Špatné počasí zpomalovalo postup během celého výstupu. Až v polovině srpna postavilo vedoucí družstvo (Seigneur, Boivin, Fargeas, Galy a Mellet) tábor V ve výšce 8 080m. Podpůrné družstvo (Beghin, Cordier, Monaci, Mosca) pokračovalo v zajišťování cesty a ve

vynáše nákladů. Nejvyšší tábor - tábor VII ve výšce 8 460m - se podařilo založit až 14. září. Lezení bylo opravdu obtížné. Přesto sedm horolezců dosáhlo výšky 8 230m bez použití přídavného kyslíku. Odvážné úsilí bylo poznamenáno smrtí výškového nosiče Laskara Khana, který zemřel po srdečním záchvatu ve výšce 7 200m, právě když nesl náklad do tábora IV.

V průběhu expedice překonal Marc Boivin světový rekord v letu kluzákem. Vystartoval z tábora IV /7 600m/ a na speciálně upraveném kluzáku, který vážil pouze polovinu hmotnosti normálního kluzáku, se dostal za 13 minut o 2 590m níže do základního tábora. Přesto, že dost promrzl, prohlásil, že sestup tímto způsobem je příjemnější než po fixních lanech.

Broad Peak /8 047 m/

Rakouské výpravě, v níž byli i Hans Schell a Kurt Diemberger, se podařilo vystoupit na vrchol. Schell tak vylezl již na svoji třetí osmitisícovku, Diemberger na pátou, přičemž na vrcholu Broad Peaku byl již v roce 1957.

Španělská expedice, která vystupovala na horu později, neuspěla s ohledem na počasí, které nedovolilo ani Francouzům vystoupit na K 2.

A_n_d_y

Nevado Huascarán /6 768 m/

Nicolas Jäger si postavil tábor těsně pod vrcholem s předsevzetím strávit v něm sám 100 dní a zkoumat vliv výšky a samoty na lidskou psychologii. Jäger, který je povoláním lékař, sebou pro tento pobyt vynesl 270 kg potravin, výzbroje a výstroje. Svůj pokus zahájil začátkem července a byl v táboře 70 dní, když stále se zhoršující počasí ho přinutilo sestoupit. Výsledky fyziologických a psychologických testů, které Jäger prováděl, budou jistě zajímavé. Jediný výsledek, který byl prozatím oznámen je, že shodil na váze 4,5 kg.

x x x x x

Milej pane chefredakteure! - napsal nám V. Širl.

S potěšením vítám uveřejnění lezeckých moudrostí Royala Robbinse - kamarádovi Jarošovi za nelehké dílo věnec budiž dán!

Dovoluji si doplnit text v č. 2/79 na str. 7.: uzly tam jmenované m a j í 'odpovídající české názvy, a to "ring bend"= očková spojka a "grapevine knot"= dvojitá rybářská spojka. Lze to zjistit (kromě mnoha dalších chytrých věcí) z vodáckých a tábornických příruček Mirka Vosátky nebo F. A. Elstnera, které má ve své knihovničce každý starý skaut. Bohužel, vynikající Elstnerova příručka "Vázání uzlů" vyšla naposled r. 1966, jestli se nemýlím.

K tomu bych chtěl podotknout, že výraz "protisměrný uzel" pro očkovou spojku není dostatečně určující, protože všechny spojky (tj. uzly pro spojení dvou lan) se vážou "protisměrně", a je jich pozhnaně. Očkovou spojku znali už ve starém Egyptě, dávno před UIAA, takže ani označení "uzel UIAA" bych nebral - ostatně pod tímto označením je znám spíš

tzv. poloviční lodní uzel k jištění.

Ve stejném článku upozornuji dále na dosti kostrbatý překlad názvu vklíněnce na obrázku 10 (str. 15). Výraz "měděnec" je sice česky správný, ale původní označení "Copperhead" překládá spíše otrocky. Copper sice znamená měď, ale pozor! - také policajta ("měďák" - patrně ti chlapi nosili kdysi měděné přilby, protože v hovorové angličtině se to používá už od časů královny Viktorie a přešlo to i do USA)! "Copperhead" je tedy "policajtská hlava", jako další formát po "foxhead" - liščí hlavě, což je zase jiný typ vklíněnce z dílny pana Forresta. (Oba se vyrábí z hliníkových slitin, ne z mědi.) Podobná označení jsou známa i ze saských písků pro uzly "nadnormativních" velikostí - Kinderkopf, Pferdekopf - dětská hlava, koňská hlava. U nás se jim říká "uzel bambulák".

Dlužno též poznamenati, že Robbinsovy jistící kousky znají kvalifikovaní pískaři už od konce války. To nemá být projev zpupného pískařského patriotismu, ale spíše výraz uspokojení nad tím, že Sasové po druhé světové válce i Američané o 20 let později nezávisle na sobě přišli na stejné a tedy zřejmě správné zásady jištění, bez narušování povrchu skály.

Hamdulilah! Upozornuji, že za hutnou informaci považuji jen druhý odstavec - zbytek je brimborium (pane chefredakteure, najdi si ve slovníku, co to znamená!).

Všecky zdravím!

Poznámka chefredakteura: přeložil jsem si a není to tak zlé!

x x x x x

Horolezci se baví.

Podle názoru "normálních" lidí je prý horolezec spokojen pouze, když visí ve stěnách a převisech, mrzne na ledovcích, či se dusí nedostatkem kyslíku. To je jeho jediný způsob vyžití. Někteří ještě připouští možnost horolezcova výskytu v hospodách nižší cenové skupiny, kde se konzumuje laciný rum, pivo a buď opile huláká nebo opět "leze" alespoň teoreticky.

Velikoz však znám horolezce trochu více, vím, že se rádi zabývají i jinou inteligentní zábavou (např. hudbou, lyžováním, vodní turistikou, fotografováním, vařením, domácími pracemi apod.). A právě ta první - hudba - mě inspirovala k uspořádání "Festivalu horolezeckých písní v Tisé".

Přesně tato myšlenka vznikla takto:

Někdy v červnu r. 1979 jsem slyšel v Prachovských skalách krásnou písničku o výstupu na Mačací věž na melodii ... tak to vidíš Máno, přece jsme tě lízli ... První nápad byl: vezmu magnetofon a začnu sbírat tyto originální texty. Později jsem si však řekl: proč mám jezdit já, když mohou přijet ostatní a písničky si navzájem zazpívat a já je jen natočím a přepíšu. Tak vznikl vlastně festival horolezeckých písní.

Byl nápad, vybralose datum (12.-14.10.1979), bylo i místo a pochopení občanů v Tisé. To méně bylo pochopení ve vedení vlastního oddílu - prý je akce předem ztracena.

Pravda je, že vůbec nebyla ztracena, vždyť přijelo 140 lidí z Čech i Moravy (škoda, těch bylo málo) a o zajištění může říci každý účastník sám. Bylo kde spát (k dispozici celá tělocvična), co jíst (speciality Vaška Šatavy) i co pít. A o vlastním průběhu se pochvalně zmiňují i občané Tisé. Nejvíce se diví, že mohli klidně spát, i když za jejich domy zpívalo více než sto horolezců. Dokonce přálo i počasí; v sobotu byl nejkrásnější a nejteplejší den od konce prázdnin a večer při táboráku skoro ani vítr nefoukal, přestože předtím nejméně dva týdny jen fičelo.

Tolik klady. Mám však i několik záporných postřehů: ještě v sobotu odpoledne to vypadalo, že lidé spíš přijeli na sraz než na písňový festival - byly pouze tři kytary, tři harmoniky, flétna a housle. Teprve po příjezdu skupiny Máci (a to nebyli vůbec horolezci) počet nástrojů vzrostl na dvanáct. Také těch "pravých horolezeckých" písní bylo dost málo. Velká škoda určitě byla, že nepřišel Jirka Slavík a Jěňa Souček se svými nástroji a nakonec i všichni ostatní, kteří hrát a zpívat umí.

I tak, kdo na festivalu nebyl, o mnoho přišel. Může to ale napravit v příštím ročníku, který bude opět v půli října 1980 (10.-12.10. nebo 17.-19.10.) a zase v Tisé. Pozvánky budou samozřejmě včas poslány do oddílů. Počítáme, že proběhne i soutěž o nejlepší horolezeckou píseň, která bude odměněna cenou.

V.Šatava

Mám hudbu rád; proto ji neprovozují.

O horolezeckých písních jsem často přemýšlel. Pak jsem zjistil, že celkem není tak moc o čem přemýšlet, protože jich moc není. Tak jsem začal přemýšlet o zpívání vůbec. Patří - nebo aspoň patřilo - k našemu způsobu života. Ohníčky pod skalami a hlas toho, kdo uměl. Prozpívání noci o Mikulášských. Ale také hulákání o Pálavských sjezdech a bezmocné vyřvávání oplzlostí, když dech došel nebo vůbec nenaskočil.

Kdysi se říkávalo - co Čech, to muzikant.

Byl jsem kdysi s výpravou horolezců v Courmayeuru. Jak to bývá, seznámili jsme se s okolními obyvateli tébošitě (byla to skupina italských řidičů). Jeden večer nás pozvali na malou sešlost kolem ohně s červeným vínem a zpěvem. Byla to snad náhoda, ale do krve jsem se styžl. Nedokázali jsme nic, než právě těch několik téměř oplzlostí. Na rozdíl od italských řidičů.

Na tomto poli máme velkou kulturní díru, ale v podstatě za ni nemůžeme. Žijeme v kukuřičných a řepašských a maximálně bramborářských oblastech a naše kultura se vyvíjela stranou hor. Injekce rumunských Valachů nestačila - a konec konců, po Beskydech se len ide a neleze.

Není problém umět nepřeherné množství horských (a později horolezeckých) písní, když vám do oken kouká Breithorn, Monte Rosa či Mont Blanc.

U nás souhrn okolností dovolil pouze "pošme chlápce, pošme zbijáči, veď nemáme za čo písjať."

U našich ohníčků je - nevím proč - slyšet věčně "Víněčko bílé" nebo "Maryša, Maryša". A čím dál od Slovácka nebo Podluží, tím strašněji to zní. Měli jsme sice v oddíle i éru country, ale odešla s naším králem pětistrunného bendža.

Kulturní díra se ale zřejmě vyplňuje. Výše zmíněná akce libereckých je zřejmě tím prvním krystalizačním jádrem. Jde jen o to, aby krystal rostl sám. Byl bych moc rád; znám hodně lidí, kteří mají hudbu rádi a přesto ji provozují.

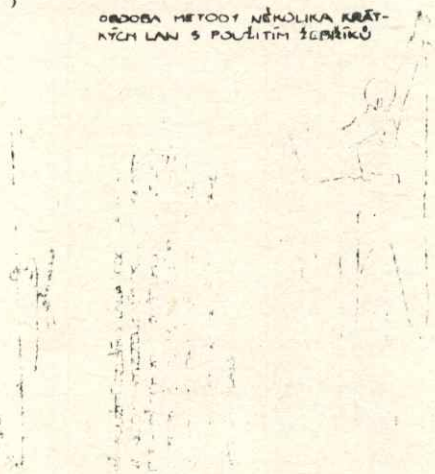
BKV

25

LEZENÍ S NĚKOLIK (ASI 3-4 m) KUSY LANA,
Z NICHŽ MINIMÁLNĚ DVĚ JSOU STÁLE ZAP-
NUTA VE ŠKOBÁCH (VKLÍNĚNÍCH...)

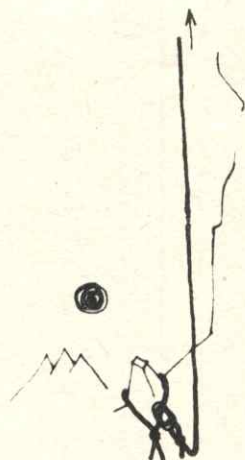

OBOUBA METODY NĚKOLIK KRÁT-
KÝCH LAN S POUŽITÍM ŽEBŘÍKŮ

špatně

LEZENÍ S NĚKOLIK (ASI 3-4 m) KUSY LANA,
Z NICHŽ MINIMÁLNĚ DVĚ JSOU STÁLE ZAP-
NUTA VE ŠKOBÁCH (VKLÍNĚNÍCH...)

OBOUBA METODY NĚKOLIK KRÁT-
KÝCH LAN S POUŽITÍM ŽEBŘÍKŮ

MĚ POUŽITÍ DELŠÍHO LANA (DO 100 m)
JE NUTNO VLEZET ÚSEK OPĚT SESTOU
PIT - PŘECHOD K SYSTÉMU PLAVÉ DELKY
V PŘÍPADĚ ŽE SE POUŽÍJÍ PRO ZAJIŠTĚ
NI ŠTĚKŮ NEBO VKLÍNĚNICE, LZE NĚKDY
TITO ZAJIŠTOVACÍ BODY ZRUŠIT TAKEM
JISTIČNÍHO LANA

dobře

Na letě-11 v těchto obrázcích jednu nesrovnalost, pak je to ta chyba, která se nám - inu Erchovi - vloudila do minulého čísla.

1. 1. laskavým čtenářům zajisté neušlo, že v minulém čísle chyběla obvyklá celostránková ilustrace k Řadě velkých - Šiša Pangma. Nebylo to způsobeno obtížemi našeho tibetského zpravodaje, ale pokročilou sklerózou chafredakteura, který obrázek zapomněl dodat kniharům. Proto dodáváme obrázek - s kulatnými omluvami - dnes.

Hádejte, který je Broad Peak ?

ANTONÍN ANTEK VEVERKA

Narodil se 30. ledna 1908 ve Vídni. Studentské roky prožíval pod dojemem tehdejších velkolepých horolezeckých filmů: Bílé peklo z Liz Baid, boj o Matterhorn, Modré světlo. Byly to filmy o zimních výstupech, o boji s násnou sněhou a ledu a zanechaly v něm mocnou tužbu po horách.

V r. 1931 přijímá učitelské místo v Popradě, pod vyaněnými a vroucně milovanými Tatrami Veverký, skromný učitel, dobrý sportovec si získává mládež. Pod jeho vedením vyrůstá Slava Čagašik, Jožo Slivka, Faňa Odložilík a další, kteří zanedlouho svými výkony předstihou svého učitele a přispívají k rozkvětu našeho horolezectví.

Horory byly Antkovi všim. Ve Vysokých Tatrách provedl 413 výstupů, z toho 66 zimních. V Alpách vystoupil na Aiguille du Gouter, Aiguille du Bru, Le Brevent a Rottalkorn. To byly výstupy pod 4 000 m. Přes 4 000 m vystoupil na sedm štítů - Jungfrau, Mönch, Grosser Fiescherhorn, Dent du Leant, Aiguille Verte, Dome du Gouter a Mont Blanc.

Z řady jeho zimních výstupů vyniká prvovýstup SV roklinou na Slavkovský štít, který uskutečnil s E. Kirchnerem v únoru 1939. Vstup do vlastní rokliny znamenal doslova vylíbat cestu v zamrzlém Slavkovském vodopádu.

Další jeho činnost byla přerušena druhou světovou válkou. Antek se z Tater vrátil r. 1941 na Koravu do holešova a hledá náhradu hor, kterou nalezne na cvičných skalách v okolí. Byl šťasten, že opět cítí pod rukama skálu, třeba jen o nepatrných rozměrech. Na Tatry však nezapomínal. V době, kdy byly pro nás zavěny, vydává knížku "Boj o vrcholy" a také se alepoň v myšlenkách znovu laská se všim, co měl tak rád. Mezi prvními povojnovými návštěvníky Tater je Antek Veverka, opět plný elánu. Vede kursy, píše články, připravuje průvodce. 768 článků, recenzi horolezeckých publikací v českých a slovenských časopisech, denním tisku a také v polských publikacích Tatarnik a Wierchy - to je bilance jeho publicistické činnosti. A vedle toho nechybí ani při přípravách čs. reprezentačního horolezeckého družstva na zimní přechod hlavního hřebene Tater.

Ve skalách a sněhu byl houževnatý a nezlomný. Mezi lidmi usměvavý, skromný, vždy připravený poradit a pomoci. Antek Veverka zemřel na zhoubnou nemoc 24. května 1959.

Jindřich Dobrovolný

Informační bulletin horolezeckých oddílů

TJ LOKOMOTIVA BRNO

TJ VYSOKOHORSKÉ SPORTY BRNO

Číslo připravili : J. Borkovec, J. Dobrovolný, V. Krejčí,
J. Krch, J. Růžička, M. Skopalová

prosinec 1979

uzávěrka : 15.12.1979

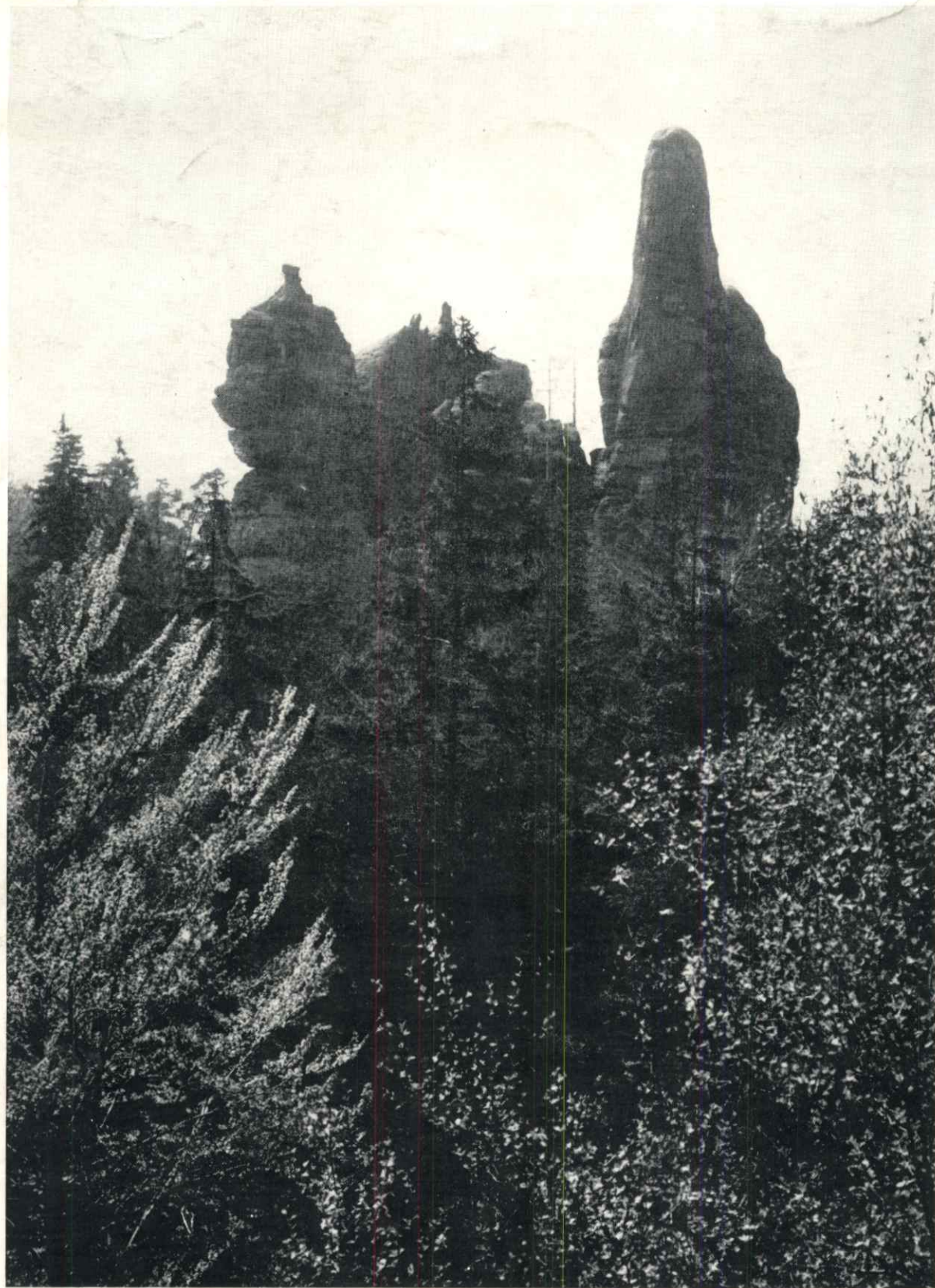
Odpovědný redaktor : Jiří Růžička, 611 00 BRNO, Leninova 22
Grafická úprava : Josef Borkovec, 624 00 BRNO, Čoupkových 20
Distribuce : Dana Matyášová, 616 00 BRNO, Záhřebská 27

Nevyžádané rukopisy se nevracejí !

x x x x x x x x x

O b s a h

Úvodník	J. Růžička	str. 1
Řada velkých	upravil L. Leder	2
Mistrem snadno a rychle	zpracoval F. Jaroš	5
Jde to!	P. Bednařík	9
Rozhovor Hotejlu	J. Růžička	11
Jak jsem lezl sólo	J. Borkovec	13
Pro bohaté labužníky	upravil S. Talla	15
My '79 - ženy	J. Vlčová	18
Drobnosti, ze společnosti, zajímavosti	V. Krejčí, L. Leder	22
Portrét čísla	J. Dobrovolný	

INFORMAČNÍ BULLETIN
TJ VYSOKOHORSKÉ SPORTY BRNO
A HOROLEZECKÉHO ODDÍLU
TJ LOKOMOTIVA

PÍSKOVCOVÉ OBLASTI NDR
◀ Fotografie Miroslav Myška ▶